

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2015.gada 30.jūlijā

LĒMUMS Nr.129

Par administratīvā soda uzlikšanu

Izskatot administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa VSIA “Latvijas Radio” (turpmāk – Latvijas Radio), reģ.nr. 40003080614 programmā “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv” (turpmāk arī – Programma un Pieci.lv), Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā: Padomes priekšsēdētāja pienākumu izpildītāja A.Dulevska, Padomes locekļi D.Ķezbere un D.Mjartāns, piedaloties VSIA “Latvijas Radio” valdes priekšsēdētājam A.Pauliņam, valdes loceklei S.Kirilikai un valdes loceklim U.Lavrinovičam

konstatē:

[1] Pārbaudot VSIA “Latvijas Radio” programmas “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv” raidījuma “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 14., 21. un 28.aprīļa, 5., 12., 19. un 26.maija, 2., un 9.jūnija ierakstus Padome konstatēja, ka Programmas raidījumu “Pilnīgs vakars” rubrikā “Pieliec Punktu”, izplatīti šādi paziņojumi un izteicieni:

[1.1.] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 14.aprīlī. plkst. 22:12:22 izplatīts paziņojums: “[..] brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu. Ja esi viegli aizkaitināms, ieslēdz kādu citu pieci.lv kanālu [..]”

22:14:09 – 22:15:55 izpildītājs Dorians:

“[..] dibenā drāžu tieši nevainību tavu, bet tas ānuss ir ciešs [..]”.

22:15:59 Izplatīts paziņojums:

“[..] brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu [..]”.

22:16:10 – 22:19:13 Izpildītājs Antikvariāts:

“[..] es Tevi appisīšu kā kreditors, o, mērgli [..]”

“[..] es ceru, ka Tev līdzī ir pamperu džambo paka,
Jo Tu apdirīsies pēc viena mana džambo apļa [..]”;

“[..] no buterāta paliec vaļīgs tā kā kuces kājas [..]”.

“[..] man sanāk vien skaidrā, jo ar Augustu Jūnijā Jūliju pisām līdz attapāties Maijā [..]”;

“[..] bet kur esi bļe, bet kur esi Tu dirsā [..]”;

“[..] ok, davaj dod pieci, ja esi atnācis un kaut bišķiņ ielicis esi, fuck you, es nedodu roku sievietēm, bļeģ [..]”

[1.2] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 21.aprīlī
22:13:07 - 22:16:04 izpildītājs Alexx Dynamo:

“[..] tu esi sīkais aiz maskas, šis ir pikants helovīns,

Jo es tikko tevi izpisu kā Imantas pedofīls [..]”

[1.3] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 28.aprīlī
22:20:33 – 22:23:03 izpildītājs Rejs:

“[..] Paskaties es Fiņķi apdiršu,

A viņš smaida, laikam zem galda Reiku un Žani kutina [..]”

“[..] Un te viss ir pilnīgā dirsā, Nicki Minaj un man ir viengalga, kurš kuru te drāž [..]”

“[..] Es esmu zaimotājs, tas, kas svēts ir jums, priekš manis vienmēr būs pidars [..]”

“[..] Sauc manu daiktu par zirgu, jo tu šajā battlā uz viņa vizināsies mērgli [..]”

“[..] Man nepatīk tādi kā Tu vīri, bet pēc natūras mauķeles,

Fiņķis aizmirsa savas anālās bumbiņas, viņš jūtas miris kā zivis virs sauszemes [..]”

“[..] Jo man ir astoņpadsmīt gadi, es esmu jobans tīneidžers [..]”

“[..] Un kad es necienu sevi battlos zaudējot,

Mans daikts tik un tā ir tik dziļi oponenta anālajā atverē,

Netici, paprasi Edavārdam un Abram, viņi to arī var saredzēt [..]”.

“[..] Zini kāpēc tev kalst mutē, jo es pievienoju savu spermu tavā rīta kafijā [..]”

[1.4] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 5.maijā plkst. 22:13:33 izplatīts paziņojums: “[..] brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu. Ja esi viegli aizkaitināms, ieslēdz kādu citu pieci.lv kanālu [..]”

22:14:40 – 22:18:17 izpildītāja Viņa:

“[..] tad Tu tāds knapi iereibis skraidīsi uz apli ar manu kapli pierē
un sūdzēsies par dzīvi tā kā appists ierēdnis [..]”

“[..] tev pasē rakstīts, ka Tu no dirsas esi izlīdis [..]”

“[..] dzirdēju, ka ar pautiem un ar pimpi vajagot repā līst,
Tik ar tevi sūdi tādi, ka Tev nestāv īsti [..]”

“[..] tagad auksta dziest tā dauņa miesa pār kuru beigās mana roka slīd [..]”

[1.5] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 12.maijā plkst. 22:06:43 izplatīts paziņojums: “Brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu. Ja esi viegli aizkaitināms, ieslēdz kādu citu pieci.lv kanālu.”

Plkst. 22:18:34 izplatīts paziņojums: “[..] brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu. Ja esi viegli aizkaitināms, ieslēdz kādu citu pieci.lv kanālu [..]”

22:21:24 – 22:23:20 izpildītājs Lauris Krauklis

“[..] Klau, man siksna zem dirsas,

Lai pie manas dirsas tuvāk ir tavs vārds
un vispār viss ko Tu runā [..]”

“[..] Tu hip hopam te nederi pat par vājas brūces plāksteri
Tu neņem ļaunā lūdzu, bet izskatās, ka dzīve drāž Tevi [..]”

[1.6] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 19.maijā plkst. 22:18:09 izplatīts paziņojums: “Brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu. Ja esi viegli aizkaitināms, ieslēdz kādu citu pieci.lv kanālu.”

22:21:05 – 22:22:40 izpildītājs Ilūzija

“[..] Cīga stāstīs, ka esmu tāds un šitāds,

Mazs pidars, kuram prāts pišās un ar neglītu bārdu,

Bet es esmu centrā uz lielgabaliem, kuce, un tas nav Vecmīlgrāvis [..]”

“[..] Cigu tumsa turpinās drāzt dirsā,

Bet redbull cels spārnos [..]”

“[..] *tikmēr Ciga būs pūlī un kā kucīte man, bļēg, paturēs alu [..]*”

[1.7] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 26.maijā plkst. 22:13:00 izplatīts paziņojums: “*Brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu. Ja esi viegli aizkaitināms, ieslēdz kādu citu pieci.lv kanālu.*”

22:13:28 – 22:14:30 izpildītājs Dorians:

“[..] *Tavi pančlaini ir oldskūl un pat ļoti banāli,
Mani pančlaini Tev sāpēs it kā drāztu Tevi anāli [..]*”

“[..] *par māti un tēvu Tu varēsi runāt vakarā,
Kad pēc bettla drāzīšu Tevi anālā [..]*”

22:14:50 – 22:17:57 izpildītāja Viņa:

“[..] *es esmu šeit, lai Tu sāktu domāt,
Par ko? Par pašnāvību? Ta kropli atstāj Rīgu [..]*”

“[..] *tās bija Tavas smadzeņu šūnas, kas gāja nomirt,
un viņas atnāca uz Valmieru, lai dotu man atļauju Tevi kārtīgi nodirst [..]*”

“[..] *es esmu auksta un karsta,
Tu prasta mauka no parka [..]*”

22:19:08 – 22:21:42 izpildītājs Dorians:

“[..] *es Tevi izdrāzīšu sejā pat bez kosmētikas drīz,
lai parādītu Edavārdiem, kas ir make-up sekss īsts [..]*”

“[..] *Tu, ķīpa, saliki Edu, vou, Kuce, gribi tagad kārumu? [..]*”

“[..] *Tu būsi viena, kuce, jo Tevi sūtīs uz citiem medību laukiem [..]*”

[1.8] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 2.jūnijā plkst. 22:13:23 izplatīts paziņojums: “*Brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu. Ja esi viegli aizkaitināms, ieslēdz kādu citu pieci.lv kanālu.*”

22:13:33 – 22:16:44 izpildītājs Lauris Krauklis:

“[..] *Alekss Dinamo, nē, labi ja sanāk Alekss Ģimka,*

Tu repo tik briesmīgi, ka liekas, ka esi rīklē sadurts ar pimpi [..]

22:16:52 – 22:20:20 izpildītājs Alexx Dynamo:

“[..] ir divas grāmatas, kuras Lauris lasa, jo jūtas kā pidars [..]”

“[..] cip, cip haštags kikerigū, kuce [..]”

*“[..] pēc šī battla visi domās, ka es repoju par sūdiem,
tā ir taisnība, jo es repoju par Lauri un viņa mūziku [..]”*

*“[..] Man vienalga vai esi krauklis, vai kā es teicu gailis,
man vienalga ja man uzdirsi, jo putni uzdirš uz laimi [..]”*

“[..] jo visa repa scēna pēc šī battla redzēs, kas esi iebraucis dirsā, Tu būsi repa cērme [..]”

*“[..] Vai esmu uzvarējis battlu, simtprocenti trāpīgi, jo Lauris nestāv man līdzās kā impotents
krāniņš. Nu labi, es par stāvēšanu nezinu, tur jājautā ko dāmas teiks, bet viņas neko neteiks,
jo Lauris ir zilāks nekā Kārlis Streips. [..]”*

“[..] es šo gaili drāžu kā Ķengaraga zoofīls [..]”

[1.9] Rubrikā “Pieliec punktu” raidījumā “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 9.jūnijā plkst. 22:14:31 izplatīts paziņojums: *“Brīdinām, ka šī radio pārraide var saturēt necenzētu valodu. Ja esi viegli aizkaitināms, ieslēdz kādu citu pieci.lv kanālu.”*

22:21:21 – 22:27:05 izpildītājs Rejs:

“[..] Tu neesi pirmais emsijs, kurš to ir izdarījis, to bļēģ izdarīja arī kas? [..]”

“[..] Tu esi kā Kas Jauns žurnāla vāks ar kuru es slauku pakaļu, Tu esi zvaigzne sūdos [..]”

“[..] bet problēma ir tajā, ka Tu esi apdirsi gan zināšanās, gan repā [..]”

[2] Ievērojot minēto, Padomes priekšsēdētājs 2015.gada 25.jūnijā rezolūcijas formā pieņēma lēmumu uzsākt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par iespējamo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu. Pārbaude uzsākta pamatojoties uz Padomes 2015.gada 25.jūnija atzinumu, kurā secināts, ka sabiedriskā medija raidījumos, izplatot rupjus un nepieklājīgus izteicienus, iespējams, tiek pārkāpti Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta otrajā daļā sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem noteiktie programmu veidošanas principi.

[3] VSIA "Latvijas Radio" savos 2015.gada 14.jūlija paskaidrojumos pārkāpumu netieši atzīst un par uzsākto lietvedību paskaidrojumos izdarījusi šādus secinājumus:

[3.1] Ņemot vērā raidījuma "Pilnīgs Vakars" definēto mērķi, auditorijas vecuma spektru, arī Latvijas Radio 5 rubrikas definētos noteikumus un pašas rubrikas jēgu, rubrika izveidota pietiekamā mērā nenodrošinot satura kvalitātes prasības.

[3.2] Pirms rubrikas izskanējušo brīdinājumu nevar uzskatīt par pietiekamu un pamatotu darbību, lai nodrošinātu Latvijas Radio kā medija atbildīgu rīcību.

[3.3] VSIA "Latvijas Radio" norāda, ka turpmāk raidījumu veidošanā notiks sevišķa kvalitātes prasību izvērtēšana, piemēram, papildinot iekšējos normatīvos aktus ar noteikumiem par necenzētas un aizvainojošas leksikas lietojumu, jaunu raidījumu un rubriku apstiprināšanas kārtību, kā arī stiprinot satura kvalitātes uzraudzības mehānismus un uzlabojot programmu vadību.

[4] VSIA "Latvijas Radio" paskaidrojumos iekļauti vairāku pieaicinātu ekspertu atzinumi. Lai gan atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 265.pantam ekspertus atzinuma sniegšanai uzaicina institūcija, kuras lietvedībā ir administratīvā pārkāpuma lieta, Padome, ņemot vērā apstākli, ka pieaicinātie eksperti atbilst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 265.pantā iekļautajām prasībām, kā arī to, ka ekspertu pieaicināšanas gadījumā Padome būtu pieaicinājusi tos pašus ekspertus, Padome lietas pareizai izlemšanai ņem vērā arī šādu pieaicināto personu sniegtajos atzinumos izdarītos secinājumus:

[4.1] RSU Komunikācijas studiju katedras vadītāja Anda Rožukalne norādījusi, ka: *"rupju vārdu lietojums bez pamatojuma sabiedriskajā medijā ir nevēlams"*;

[4.2] RSU pētnieks Sergejs Kruks: *"Ļoti negatīvs vērtējums. Mazāk par nenormatīvas leksikas lietojumu, bet par to, kāds ir mērķis raidījumam un diskusijai. Diemžēl tas ir pazemot citam citu. [...] cilvēki sacentās kurš spēs citu apvainot, pazemot."*

[4.3] Latviešu valodas aģentūras Valodas attīstības daļas lingviste Dite Liepa: *"Latvijā ik pa laikam notiek diskusijas par necenzētu vārdu lietojumu plašsaziņas līdzekļos, taču parasti tie ir atsevišķi vārdi, izteicieni, nevis nemotivēts šādu vārdu birums. Konkursa organizētājiem bija iepriekš jāparedz šāda situācija, kas*

sabiedriskajā radio nebūtu pieļaujama bez konkrēta un stinga mākslinieciska pamatojuma”.

[4.4] Eksperts A.Gailis norādījis: *“kopumā šis projekts vērtējams kā neētisks, jo “bezatbildības ar muti braukšanas legalizācija” un “totāla vērtību relatīvisma akceptēšana” vairo jau tā pastāvošo negatīvo tendenču klāstu, kas cirkulē sabiedrībā.”*

[5] 2015.gada 30.jūlijā Padomes priekšsēdētāja pienākumu izpildītāja A.Dulevska sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu RE Nr.000170. Protokolā konstatēts, ka VSIA “Latvijas Radio” programmā “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv” raidījuma “Pilnīgs Vakars” 2015.gada 14., 21. un 28.aprīļa, 5., 12., 19. un 26.maija, 2., un 9.jūnija rubrikā “Pieliec punktu” izplatīti rupji un nepieklājīgi izteicieni, pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta otro daļu un izdarot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[6] Lietas izskatīšanā VSIA “Latvijas Radio” pārstāvji norādīja, ka visi lietā būtiskie apsvērumi jau izklāstīti VSIA “Latvijas Radio” 2015.gada 14.jūlija rakstveida paskaidrojumos.

Ievērojot konstatēto t.sk. programmas “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv” ierakstus, VSIA “Latvijas Radio” sniegto informāciju, administratīvā pārkāpuma protokolā RE Nr.000170 konstatēto, kā arī ņemot vērā VSIA “Latvijas Radio” gan rakstveidā, gan lietas izskatīšanas laikā sniegtos paskaidrojumus, Padome

secina:

[7] VSIA “Latvijas Radio” nenoliedz Padomes sākotnēji konstatēto raidījumu saturu un to, ka raidījumu “Pilnīgs Vakars” rubrikā “Pieliec punktu” izplatīti rupji un nepieklājīgi izteicieni.

[8] Vispārīgi programmu veidošanas noteikumi iekļauti Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.pantā. Minētā panta devītajā daļā noteikts: *“Laikā no pulksten 7.00 līdz*

22.00 aizliegts izplatīt audio un audiovizuālus darbus, kuros atainota fiziska vai psiholoģiska vardarbība, ietvertas asiņainas vai šausmu ainas, ar narkotiku lietošanu un seksuālām darbībām saistītas ainas vai kuros lietoti rupji vai nepieklājīgi izteicieni.”

[9] Tā paša likuma 66.panta otrajā daļā noteikts: *“Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmas tiek veidotas atbilstoši augstām ētikas un kvalitātes prasībām un atspoguļo sabiedrības uzskatu dažādību. Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās nedrīkst atspoguļot tikai atsevišķu politisko, ideoloģisko, ekonomisko, reliģisko vai citu grupu intereses.”*

[10] Atbilstoši VSIA “Latvijas Radio” programmas “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv” veidošanai izsniegtās apraides atļaujas Nr.RA-028/5 darbības pamatnosacījumu 7.punktam tas ir uzskatāms par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekli. Līdz ar to uz VSIA “Latvijas Radio” programmas “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv” veidošanu ir attiecināmi Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta otrās daļas noteikumi.

[11] Lai konstatētu, ka VSIA “Latvijas Radio” programmas “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv” raidījumā “Pilnīgs vakars” rubrikā “Pieliec punktu” (turpmāk arī – Raidījums), izplatot rupjus un nepieklājīgus izteicienus, pārkāpti Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā nostiprinātie sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas nosacījumi (likuma 66.panta otrā daļa) jāsecina, ka izplatītais saturs nav atbilstošs augstām ētikas un kvalitātes prasībām.

[12] Lai noteiktu sabiedriskajam elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim piemērojamās ētikas un kvalitātes prasības, vērā ņemams VSIA “Latvijas Radio” rīcības kodekss. Atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta piektajai daļai *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izstrādā savu publiski pieejamu rīcības kodeksu, kurā norāda savas darbības pamatprincipus, akceptētos ētiskas darbības nosacījumus, noteikumus par nepieņemamiem audio un audiovizuāliem komerciāliem paziņojumiem, tai skaitā tādiem, kuru mērķauditorija ir nepilngadīgie un kuri var negatīvi ietekmēt nepilngadīgo psiholoģisko vai fizisko attīstību, kā arī norāda pasākumus, kas veicina pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar redzes vai*

dzirdes traucējumiem. [..] Līdz ar to no rīcības kodeksa iespējams secināt, kādus darbības principus pašregulēšanas ceļā sev noteicis elektroniskais plašsaziņas līdzeklis.

[12.1] VSIA “Latvijas Radio” rīcības kodeksa¹ 1.punktā noteikts, ka *“Informēt, izglītēt, izklaidēt – tās ir galvenās funkcijas, ko veic Latvijas Radio.”*

[12.2] Kodeksa 6.7.punktā noteikts: *“Izklaides raidījumiem kā vieglākam žanram tāpat jāievēro objektivitāte un sabiedrības interešu aizstāvība, kā arī ētikas normas. Izklaides raidījumiem jābūt arī ar izglītojošu funkciju. [..] Izklaides raidījumos jāievēro sabiedrībā pieņemtās pieklājības normas. Īpaši tas jāņem vērā humora sižetos vai raidījumos.”*

[12.3] Kodeksa 16.punktā noteikts: *“Nav pieļaujama žargona, vulgāru un rupju izteicienu lietošana.”*

[13] Lai gan Raidījumā lietotā nenormēta leksika (rupji un nepieklājīgi izteicieni Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devītās daļas izpratnē) ir latviešu valodas sastāvdaļa², sabiedriskajam elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim valsts valodas lietojums programmu veidošanā ir jānodrošina tā, lai tas gādātu par valodas ilgtspēju, nodrošinot tās lingvistisko kvalitāti un konkurētspēju.³ Minētais izriet arī no Latvijas Radio rīcības kodeksa (*sk. šī lēmuma 12.1 – 12.3 punktus*). Īstenojot iepriekšminētos valodas lietojuma principus sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi pilda gan valsts valodas politikas pamatnostādnes, gan Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam noteiktās valsts valodas lietošanas vadlīnijas⁴. Tieši sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu loma valsts valodas attīstībā un saglabāšanās ir īpaši būtiska, jo tie tiešā veidā īsteno sabiedrisko pasūtījumu, ievērojot visas no tā izrietošās prasības un veidojot ikvienai sabiedrības grupai paredzētus raidījumus, ka arī uzlabojot latviešu valodas lietošanas apjomu un latvisko vidi.⁵ Arī no sabiedriskā pasūtījuma VSIA “Latvijas Radio” 2015.gadā secināms, ka Programmas mērķis un uzdevums ir latviešu valodas un kultūras un nacionālās identitātes stiprināšana, kā arī izglītības un zināšanu nozīmes izcelšana indivīda un sabiedrības attīstībā. Padome uzskata,

¹ Latvijas radio rīcības kodekss. Pieejams: <http://www.latvijasradio.lsm.lv/lv/par-mums/ricibas-kodekss/>

² Sk. piemēram: Paneldiskusija “Latviešu valodas nenormatīvās leksikas bagātības”. Pieejams: <http://www.satori.lv/raksts/izdruka/2207>

³ Par Valsts valodas politikas pamatnostādņēm 2015.-2020.gadam. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=270016>

⁴ Sk. §58, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. Pieejams: http://baltadaba.lv/wp-content/uploads/2013/04/latvija2030_lv.pdf

⁵ Valsts prezidenta Konstitucionālo tiesību komisijas viedoklis „Par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu tiesisko regulējumu demokrātiskas valsts iekārtā” Pieejams: http://www.president.lv/pk/content/?cat_id=7402

ka minēto raidījumu izplatīšana programmā, ja tie satur rupjus un nepieklājīgus izteicienus, nav savienojama ar sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa mērķiem un uzdevumiem⁶, tāpēc ir pretrunā Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta otrajā daļā noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas principiem.

Tāpat tiesiski izšķirošas nozīmes nav nozīmes apstāklim, ka izteicieni programmā izplatīti ievērojot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devītajā daļā noteikto laika ierobežojumu, jo minētais pants nosaka vispārīgus programmu veidošanas nosacījumus visiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, turpretim, likuma 66.pants paredz īpašus programmu veidošanas nosacījumus tieši sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem.

[14] Atbilstoši Latvijas Radio izsniegtās apraides atļaujas darbības pamatnosacījumiem Programmas mērķauditorija ir jaunieši vecumā no 15 līdz 30 gadiem. Jauniešu auditorija elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmas veidošanā tiek uzskatīta par īpaši nozīmīgu, jo jaunieši ir nākamā ekonomiski aktīvā sabiedrības daļa. Par to liecina arī likumdevēja mērķis īpaši izcelt jaunatnes auditorijai atbilstošas satura un informācijas nepieciešamību. Latvijas Radio konkrētās auditorijas uzrunāšana notiek tieši programmā “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv”. Tā kā programmas mērķauditorija ir personas vecumā no 15 līdz 30 gadiem, secināms, ka daļa mērķauditorijas ir nepilngadīgas personas. Turklāt no VSIA “Latvijas Radio” paskaidrojumiem izriet, ka raidījuma “Pilnīgs Vakars” mērķis ir muzikāli izklaidējoši palīdzēt jauniešiem pildīt mājas un studiju darbus. Neskatoties uz to, ka šādu personu aizsardzībai Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā paredzēts ierobežojums attiecībā uz laiku, kad rupjus un nepieklājīgus izteicienus aizliegts izplatīt, šādu rupju un nepieklājīgu izteicienu izplatīšana programmā arī pēc likumā noteiktā laika (*Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta devītā daļa; sk. šī lēmuma 13.punktu*), ja tā notiek sabiedriskā medija programmā un ir paredzēta jaunatnei, nav atbilstoša sabiedriskajam elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim noteiktajām augstas ētikas un profesionalitātes prasībām un tādā veidā ir pretēja Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta noteikumiem.

---

⁶ Tā kā Latvijas Radio viens no pamatuzdevumiem Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 5.panta trešās daļas izpratnē ir sabiedriskā pasūtījuma programmu veidošana jēdziens “sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa mērķi un uzdevumi” ietver arī sabiedriskā pasūtījuma mērķus un uzdevumus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma XIII nodaļas izpratnē.

[15] No Valsts valodas aģentūras paustā⁷ secināms, ka nenormēta valoda, tai skaitā rupji un nepieklājīgi izteicieni pēc sava rakstura un būtības nav savienojami ar Latvijas Radio Rīcības kodeksā iekļauto prasību izklaides raidījumos ievērot vispārpieņemtas pieklājības normas, jo šādus izteicienus (lamu vārdus) lieto, lai savu neapmierinātību, sašutumu izteiktu rupjā, nepieklājīgā veidā vai lai kādu apvainotu, nozākātu⁸, vai šādu vārdu lietojums nav pieņemams māņticības, aizspriedumu vai pieklājības normu dēļ⁹. Tāpat atkārtota rupju un nepieklājīgu izteicienu iekļaušana Programmā, ja tā kļuvusi par raidījuma pašmērķi un tā nav saturiski attaisnojama, nevar būt savienojama ar jaunatnes auditorijai sabiedriskā pasūtījuma ietvaros veidojamu programmu mērķi.

[16] Ņemot vērā iepriekš minēto secināms, ka VSIA “Latvijas Radio” programmā “Latvijas Radio 5 – Pieci.lv”, izplatot rupjus un nepieklājīgus izteicienus, ir pārkāpta Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta otrā daļa.

[17] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par normatīvajos aktos elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanai noteikto aizliegumu un ierobežojumu pārkāpumu. Tā kā iepriekš konstatēts Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta otrās daļas pārkāpums, secināms, ka par šādu pārkāpumu programmu veidošanā (ierobežojums veidot sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmas ievērojot augstas kvalitātes un ētikas prasības) administratīvā atbildība paredzēta iepriekšminētajā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā. Tādējādi VSIA “Latvijas Radio” ir izdarījusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Par minēto pārkāpumu juridiskām personām paredzēts naudas sods no piecīsimt līdz desmit tūkstoš *euro*.

[18] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 32.panta otrajā daļā noteikts, ka uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, vainas pakāpi, mantisko stāvokli, kā arī atbildību mīkstinājošos un pastiprinošos apstākļus. Nosakot soda apmēru Padome vadās pēc tālāk norādītajiem apsvērumiem.

⁷ Valodas likumu un tiesību zinātnes sadursme. Jurista Vārds. Pieejams: <http://www.juristavards.lv/doc/234349-valodas-likumu-un-tiesibu-zinatnes-sadursme/>

⁸ Valodniecības pamatterminu skaidrojošā vārdnīca. Rīga: 2007, 203.lpp

⁹ Turpat, 386.lpp

- [18.1] Administratīvo atbildību pastiprinoši, vai mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.
- [18.2] Pārkāpums izdarīts vairākās epizodēs (*sk. šī lēmuma 1.punktu un tā apakšpunktus*).
- [18.3] Pārkāpums izdarīts elektroniskajā plašsaziņas līdzekļa programmā, kurai ir nacionālā aptveršanas zona, proti, tā sniegto pakalpojumu var saņemt vismaz 60 procenti Latvijas iedzīvotāju vai tās apraides aptveršanas zona ir valsts teritorijas lielākā daļa.
- [18.4] Jāņem vērā, ka raidījumos izplatīti brīdinājumi par to, ka raidījumā iespējama necenzēta un aizskaroša leksika. Lai gan šis apstāklis pats par sevi neizslēdz administratīvā pārkāpuma esamību, tas liecina, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa auditorija tika brīdināta, tādā veidā mazinot iespējamās pārkāpuma kaitīgās sekas.
- [18.5] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu. (*Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*) Tā kā VSIA "Latvijas Radio" pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas sastāvdaļām pieņem redakcionālus lēmumus, t.sk. par konkrēta satura raidījumu izvietojumu Programmā¹⁰, VSIA "Latvijas Radio" bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, neievietojot programmā raidījumus, kuri vairākās epizodēs satur rupjus un nepieklājīgus izteicienus un kuru izmantošana raidījumā kļuvusi par pašmērķi. Padome norāda, ka VSIA "Latvijas Radio" bija iespējas veikt juridisku vērtējumu kā arī pieprasīt Padomei informāciju par programmu veidošanas nosacījumiem sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos.
- [18.6] VSIA "Latvijas Radio" administratīvo pārkāpumu atzīst.
- [18.7] VSIA "Latvijas Radio" 2014.gada pārskata izriet, ka sabiedrības 2014.gada net apgrozījums ir 9 176 443 *euro*, bet pārskata gada peļņa 147 877 *euro*.
- [18.8] Saskaņā ar LAPK 19.pantu administratīvā soda mērķis ir personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus, tādēļ Padome uzskata par nepieciešamu, piemērojamo

---

¹⁰ "Pieliec punktu" *battle rap* sacensību nolikums pieļauj necenzētas lirikas izmantojumu. Sk. <http://tintezobs.lv/post/114582845568/pieliec-punktu>

tiesību normu robežās, noteikt tādu soda apmēru, kas mudinātu VSIA "Latvijas Radio" un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus šādus pārkāpumus programmu veidošanā neatkārtot, ņemot vērā pārkāpuma raksturu un sabiedrisko bīstamību.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 8 000 *euro* apmērā.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta otro daļu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piekto daļu, 274.pantu, kā arī 275.panta pirmās daļas 1.punktu Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli VSIA „Latvijas Radio”, reģ.nr. 40003080614 par rupju un nepieklājīgu izteicienu izplatīšanu programmā 2015.gada 14., 21. un 28.aprīļa, 5., 12., 19. un 26.maija, 2., un 9.jūnija raidījumu “Pilnīgs Vakars” rubrikā “Pieliec punktu”, pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 66.panta otro daļu, un izdarot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.⁵ panta piektajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu, uzliekot administratīvo sodu – naudas sodu 8 000 (astoņi tūkstoši) *euro* apmērā.**
- 2. Paziņot lēmumu VSIA „Latvijas Radio”.**

Administratīvais sods jāsamaksā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs : Valsts kase

Reģistrācijas Nr. 90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka : Latvijas Banka

Bankas kods : LACBLV2X

**Padomes priekšsēdētāja
pienākumu izpildītāja**

A.Dulevska

Saskaņā ar LAPK 288.panta pirmo un otro daļu, kā arī 289.panta pirmo daļu šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc administratīvā pārkāpuma izdarīšanas vietas, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektroniskajai plašsaziņas līdzekļu padomei.